LETO III. Conto corrente con la Posta. GORIZIA-GORICA, dne 20. junija 1924 Štev. 25

„NOVA DOBA“ izhaja vsako sredo pop. Rokopisi se pošiljajo na uredništvo v Gorici, via Pavia Št. 17

* *

Oglasi se računajo po dogovoru.
Rokopisi se ne vračajo

Telef. N. 12

NOVA DOBA
(L'ERA NUOVA)

Naročila, oglasi in reklamacije je pošiljati izključno upravi „Nove Dobe„ v GORICI, Via CICONI N. 7.
Celoletna naroč. L. 12
Polletna „ „ 6
Četrtletna „ „ 3

* *

Cena oglasom trgovcev-obrtnikov za vsak 1 mm. višine v širini 1 kolone L. 0.90: za osmrtnice, vabila itd. pa L. 0.60. Večkratni, inserati po dogovoru.

Radikalno čiščenje fašizma.
La radicale purificazione del fascismo

RADIKALNO ČIŠČENJE FAŠIZMA.

Obžalovanja vredni zločin poslanca Matteotti-ja je pospešil med fašizmom ono purifikacijo ali čiščenje v takozvanih visokih krogih fašizma, ki bi se sicer moralo izvršiti že od prvega začetka po revoluciji.

Toda kakor v vsaki stranki, ki jedva izide iz zmage, so se tudi v fašizem vrinili v ospredje parasiti, ki so se s posebno spretnostjo, zahrbtno hinavščino in prezačnjeno zvijačnostjo iz osebnih interesov hlinili za najboljše fašiste našemu Vodji-Mussoliniju, ki jih je tudi v dobri veri sprejel v svoje obližje. Med tem ko se je naš rešitelj Domovine Mussolini z velikim naporom trudil noč in dan, da bi dvignil iz smrdljivega blata blagostanje in ugled italijanskega naroda pred celim svetom, so mu lokavi parasiti tik za hrbtom uprizarjali najnižje vrste zarote proti njemu samemu, proti njegovi stranki in vladi, proti italijanskemu narodu in proti državi.

Ko se je pri tej zakonodaji skoro prišlo med našo fašistovsko večino in opozicijonalnimi strankami takorekoč do zmirnega delovanja v parlamentu, evo tu

UGRABLJENJE IN UMOR POSL. MATTEOTTIJA,

kar je najbolj zadelo ministrskega predsednika Mussolinija in vse pošteno misleče fašiste cele Italije. Položaj je bil kritičen; toda treba se je bilo odločiti nenadoma. Parola Mussolinija in vseh dobročutečih Italijanov, (izvzeti moramo tu politične špekulante nekaterih opozicijonalnih strank), je bila: »Pravica mora priti do dna, četudi bi moral biti prizadet moj lastni brat, ali oče!« In tako se je tudi zgodilo, kajti pri visoko moralnih ljudeh in stranki drugače ne more biti.

V tem smislu je imel tudi naš Vodja Mussolini v parlamentu govor, ki je pretresel ne samo navzoče poslance in poslušatelje, marveč dušo celega italijanskega naroda. Vzvišene točke tega zgodovinskega govora so sledeče:

»O umoru posl. Matteottija.«

»Samo moj najhujši sovražnik, ki bi v dolgih nočeh mislil na nekaj hudičevega, bi bil zamogel izvršiti zločin, ki nas danes z grozoto pretresa ter nam trže krik in vik srda in zaničevanja iz prsi«....

»Položaj, o gospodje, je skrajno kočljiv. Kar se je dogodilo včeraj zvečer v tej dvorani, je neki znak, katerega nikakor ne more vlada prezreti.«...

»Ako se gre za pomilovanje, ako se gre za kaznovanje, ako se gre za obžalovanje žrtve, ako še gre za raziskovanje vseh krivcev in vseh odgovornih sokrivcev, smo tu, da rečemo in ponovimo, da to se izvrši in bo izvršeno mirno in brezobzirno brez vsakega usmiljenja.«

»Ako bi se pa hotelo iz te epizode inserirati špekulacijo nizkotne politične vrste, ki bi zamogla ovirati vlado v svojem delovanju, tedaj naj natančno ve, da se vlada postavi na noge ter bi se za vsako ceno branila.«

To so pač bile več kot jasne besede Mussolinija ne samo na račun opozicijonalcev, marveč tudi vsem parasitom, ki bi se vtegnili še skrivati z žalostno slavo v senci čistega fašizma.

Da se na splošno odobrava korektno in energično postopanje Mussolinijevo, je najboljši dokaz ta, da v poslednjem času so zaprosile najuglednejše osebe za pristop v fašizem. Tako je prav!

Izčiščiti je treba do dna vse parasite, ariviste in sploh vse one, ki izkoriščajo zaupanje fašizma edino v lastno osebno korist.

Prepričani smo bolj kot kedaj, da ravno ta zločin, kateri nam sicer pretresa dušo, je prava božja previdnost, kakor se je izrazil naš največji vojni pohabljenec Delcroix, da je še pravočasno pomagal izčistiti fašistovske vrste najbolj smrdljive gnilobe, da bo zamogla naša vlada nemoteno nadaljevati svojo nacijonalno misijo v dobrobit vseh državljanov.

La radicale puriticazione del fascismo.

Il rincrescioso assassinio dell'on. Matteotti diede una forte spinta alla purificazione nei cosidetti circoli altolocati del Fascismo, purificazione che doveva essere eseguita appena cessata la rivoluzione e conseguita la vittoria.

Ma come succede in ogni partito uscente vittorioso dalla battaglia, può prender la responsabilità assoluta dei parassiti che »volens, nolens« s'introducono tra le file che vogliono essere sostenuti dall'alto nome del proprio partito. Sono questi parassiti, che con le loro agile e falsa politica e con a più profonda ipocrisia, soppero per il proprio tornaconto personale fingersi ottimi fascisti e formare cosi il cerchio diabolico attorno al Duce-Mussolini.

Allorchè il Redentore della Patria Mussolini si affaticava giorno e notte, di sollevare dal fango puzzolente il benessere e l'autorità del popolo italiano, i parassiti, sotto il finto manto del fascismo commettevano dietro le spalle del Duce le congiure del più basso ordine a tutto danno del Duce stesso contro il suo Governo a danno inoltre contro la nostra Patria, mettendo infine in cattiva luce il popolo italiano.

Già venivasi a patti più miti durante questa legislazione tra la nostra maggioranza fascista e le minoranze opposizionali, ed ecco sopraggiungere l'assassinio dell'on. Matteotti, che profondamente colpì il fascismo e in special modo addolorò il Duce.

La situazione era critica; fu necessario quindi decidersi immediatamente. La parola del Duce nonchè di tutti i coscienziosi italiani fu: »La giustizia deve avere il sopravento se dovesse pure, mio padre o fratello esser colpito; poichè gli uomini di alta moralità non devono sentire se non in questo modo.«

Tale fu il discorso tenuto dal nostro Duce al parlamento, che scosse non solo i deputati presenti al discorso, ma pure l'anima di tutto il popolo italiano. I punti più risalienti di questo discorso storico erano i seguenti:

»Dell'assassinio dell'on. Matteotti.«

»Solo un mio nemico, che da lunghe notti, avesse pensato a qualche cosa di diabolico, poteva effettuare il delitto che oggi ci percuote di orrore e ci strappa grida di indignazione.«

»La situazione, o signori, è estremamente delicata. Quello che è accaduto ieri sera in quest'aula è un sintomo che non può essere trascurato dal Governo.«

»Se si tratta di deplorare, se si tratta di condannare, se si tratta di procedere innanzi alla ricerca di tutti i colpevoli e di tutte le responsablità, siamo qui a dire ed a ripetere che ciò sarà fatto tranquillamente e inesorabilmente.«

»Ma se da questo episodio si volesse trarre argomenti, non per una più vasta riconciliazione degli anima sulla base di un accettato e riconosciuto bisogno di concordia nazionale, ma si cercasse di inscenare una speculazione d'ordine politico, che dovrebbe investire il Governo, allora si sappia chiaramente che il Governo punta i piedi, che il Governo si difenderebbe a qualsiasi costo.

Queste erano delle parole chiare di Mussolini, non solo sul conto degli opposizionari, ma anche di tutti i parassiti, che intendessero ancora celarsi con triste gloria nell'ombra del fascismo puro.

Come l'agire corretto ed energico di Mussolini venga approvato, ne da prova il fatto che nell'ultimo tempo delle persone stimatissime chiesero di entrare nel fascismo. Così sta bene!

Bisogna epurare sino a fondo tutti i parassiti, arrivisti e in complesso tutti coloro, che sfruttano la fiducia del fascismo a solo uno scopo: l'interesse personale.

Siamo convinti più che mai, che proprio questo delitto, che ci ha scosso l'anima, è la provvidenza divina, come disse il nostro maggiore mutilato di guerra Del Croix, che siamo ancora in tempo per epurare le schiere fasciste dalla marcia putrida, perchè il nostro Governo potrà continuare senza ostacoli la sua missione nazionale per il benessere dei cittadini tutti.

Politične vesti.

SENATOR DOUMERGUE IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA FRANCOSKE REPUBLIKE.

Po padcu Milleranda, dosedanjega predsednika republike, kateri je odstopil vsled nezaupnice poslanske zbornice, se je vršilo glasovanje v poslanski zbornici in v senatu. Izvoljen je bil za predsednika republike dosedanji predsednik senata g. Doumergue z 515 glasovi proti 309 glasovom, katere je dobil kandidat levičarjev, predsednik zbornice Painleve.

Novi predsednik je dal poslancu Herriotu nalogo sestaviti vlado, voditelju levičarjev, ki je v zadnjih dneh sestavil listo ministrov, ki je potrjena.

MINISTRSKI PREDSEDNIK MUSSOLINI

je napravil bilanco žrtev za časa zadnjih volitev, rekoč: »Iz govorov raznih opozicijonalnih poslancev v parlamentu glede fašistovskih nasilstev in kratenja svobode za časa poslednjih volitev moram izpostaviti svetu bilanco žrtev; med fašisti je bilo umorjenih 18 in med komunisti 2«. Te številke pač dovolj jasno govore, kje je bilo nasilstvo!!!

ZVERINSKI UMOR POSL. MATTEOTTIJA

Po poročilih raznih časopisov so vpisani v ta zločin, kolikor se dosedaj zna Filippelli ravnatelj časopisa »Corriere Italiano«, ki je že prenehal izhajati, Dumini, Marinelli in razni drugi, ki so pomagali pri brutalnem zločinu.

Filippelli s svojo črno vestjo je hotel po morju v motornem čolnu pobegniti na Francosko; toda policija mu je prišla še pravočasno na sled ter ga na visokem morju aretirala, nakar so ga prepeljali v Rim.

VLADAR ETIJOPOV V RIMU.

Dne 18. t. m. je došel v Rim kakor že prej naznanjeno, Ras Taffari, etijopski vladar s svojim velikim spremstvom. Bil je od Nj. V. kralja in ministrskega predsednika prisrčno sprejet. Z ozirom na naše kolonsko vprašanje v Afriki je ta obisk velevažnega pomena, ker je v tesni zvezi tudi z našim državnim gospodarstvom.

TAKO GOVORIJO ITALIJANSKI DRŽAVNIKI V PRILOG JUGOSLAVIJE IN NJENIH ORJUNAŠEV.

»Mi hočemo biti neumorno na straži in hočemo biti vedno pripravljeni, da ščitimo našo čast in dostojanstvo proti vsakteri žalitvi ter dati tudi času čas in dobri volji Srbov in Orjunašev, katerim je že prišlo v kri in meso, da občudujejo in se slastno učijo italijanski »Risorgimento« ter tretje vstajenje Italije, medtem ko je pa avstrijska politika na temeljih »divide et impera« pustila med Hrvati in Slovenci zelo globoke — do skrajnosti protiitalijanske sledi.

Težko ozdravljiva je ta bolezen, katero morata v skupnem sporazumu Italija in Jugoslavija lečiti, kajti v tej-le sami, kljub vsej dobri volji obeh držav se lahko skriva nezaželjeno »sporno jabolko« razdora. Želimo končno, da bi se v Jugoslaviji zavest državne skupnosti tako razlila po žilah njenih prebivalcev, kakor se je v Italijanih, in to ravno po zaslugi fašizma. V orjunaših vidimo jugoslovanski fašizem, katerim iz srca želimo, da bi čimprej vspostavili v okvirju jugoslovanske države isti patrijotizem za njih državo, kakor ga je vspostoval fašizem do naše državne meje v Italiji.«

POSLANCA PISENTI IN SPEZZOTTI PRI KRALJU.

Pred dnevi sta bila naša poslanca kom. Pisenti in gr. uff. Spezzotti sprejeta od Nj. V. kralja, kateremu sta podrobno obrazložila gospodarski položaj naše dežele. Nj. V. kralj je z velikim zanimanjem sledil izvajanju naših poslancev ter po dolgem razgovoru, ob prisrčnem slovesu obljubil, da prihodnje jeseni z velikim veseljem obišče našo deželo, ki mu je še izza časa vojne ostala v dragem spominu.

NAŠ POSLANEC KOM. PISENTI.

Z Mussolinijem je imel pred 3 dnevi daljši razgovor glede splošnega političnega položaja, s posebnim ozirom pa na našo deželo.

PAŠIČ PRI KRALJU ALEKSANDRU NA BLEDU.

Dne 17. t. m. je jugosl. ministrski predsednik Pašič obiskal kralja na Bledu, kjer je imel daljše razgovore glede zunanje politike, Male antante, osobito pa radi panike med ljudstvom, ki gleda s strahom na padanje valute dinarja.

TRŽAŠKI PREFEKT CRISPO MONCADA IMENOVAN ZA GLAVNEGA RAVNATELJA POLICIJE.

Dobroznani tržaški prefekt zapušča te dni Trst, ker je poklican v Rim za glavnega policijskega ravnatelja. Na tem mestu je bil dosedaj general De Bono.

ODPRAVA TAKS ZA INOZEMSTVO.

Kakor poročajo berlinski listi, v kratkem se izda naredba, s katero se odpravi pristojbina 500 mark za potovanje v inozemstvo.

Dnevne vesti

NOVE IZNAJDBE SENATORJA MARCONIJA.

Viljem Marconi iznajditelj brezžičnega brzojava naznanja iz Londona novo iznajdbo na radiotelefoničnem polju.

Nova iznajdba je le izpopolnitev prejšnjih sistemov na tem polju in je zelo praktičnega pomena. Dosedanja brezžična naprava se z novo iznajdbo zelo poenostavi, kar je velike važnosti, ako pomislimo na prejšnje tostvarne komplikacije.

BULGARSKI MINISTER UMORJEN.

Na ulici je neznani človek napadel bulgarskega ministra ter ga z več streli iz revolverja usmrtil.

AMERIKANSKI PETROLEJSKI ŠKANDAL.

Parlamentarna komisija, ki preiskuje ameriški petrolejski škandal, največji škandal, kar so ga Zedinjene države sploh doživele, odkriva vedno nove in prave krivce. Ker so med njimi po večini politiki, bo imel petrolejski škandal tudi velik upliv na potek predsedniških volitev in je tako največje politične važnosti.

Rezultat dosedanje preiskave škandala, je sledeč:

Združene države ameriške so imele v takozvanem Texpol-Doiba v središču v Kaliforniji velikanske petrol. rezerve, ki naj bi služile vojni mornarici v slučaju vojne. Že dolgo se je trudila družba Standard Oil Company, da si privošči te petrolejske vrelce in da raztegne tako v zvezi z drugimi prijateljskimi petrolejskimi trusti svoj petrolejski monopol tudi na državo. Kljub številnim naporom pa ni Standard Oil Companyja uspela in vse njene ponudbe so bile odbite.

Petrolejski magnati so si hoteli zato na drug način pomagati. Ker jim ni ustregel Wilson, so nastopili proti njemu in se pridružili Hardingu. Dokazano je, da je bil novembra meseca, torej par mesecev pred volitvami v Njujorku sestanek med zastopniki petrolejskega trusta in vodilnimi možmi republikanske stranke. Tedaj je prejela republikanska stranka kot volilni fond od petrolejskih magnatov 5,300.000 dolarjev. Dokazano je dalje, da so prišle petrolejske mornariške rezerve takoj po vstopu Hardinga na predsedniško mesto (v marcu 1921) iz uprave-mornariškega državnega podtajnika pod upravo notranjega ministrstva. To pa šele tedaj, ko so bile v obeh ministrstvih nastavljene kreature petrolejskih magnatov.

Par tednov kasneje je bilo oddano v zakup vse Teapet-Doine petrolejsko ležišče kljub protestom admiralitete in priznanih mornariških strokovnjakov bankirju H. F. Sincilaru, ki je že zvezan s Standard Oil Companyje.

Preiskava je dalje ugotovila, da so prejeli mornariški podtajnik Denby in in državni podtajnik notranjega ministrstva Fall, katera je namestil predsednik Harding, neštete podpore in darila od zainteresiranih petrolejskih magnatov. Ravno tako so bili deležni milosti teh finančnikov, tudi razni drugi uradniki obeh prizadetih ministrstev in sicer so znašale te »podpore« več milijonov dolarjev. Ni pa mogla preiskava ugotoviti v vsem obsegu podkupnine, ki jih je dal petrolejski sindikat. Pač pa kažejo vse okoliščine na to, da je moral o tej aferi biti poučen pokojni Harding in tudi sedanji predsednik Collidage, Senator Follette je n. pr. zahteval preiskavo v zadevi Teapie-Doime petrolejskega vprašanja. Preiskava pa je bila brezuspešna in sicer je brez »zasluge« predsednika Coollidage, ki se je zelo trudil, da so vodili praiskevo samo ljudje, kakor senator Smoot, ki so bili sami v aferi interesirani.

Ta dejstva je dosedanja preiskava ugotovila. Pri škandalu so prizadeti politiki obeh vodilnih strank in zato ni izključeno, da bo mogla pri novih volitvah z uspehom nastopiti nova, tretja stranka, in sicer v glavnem s pomočjo farmerjev in delavcev, ki največ trpe od mahinacij denarnih magnatov.

ENA OVRATNICA IZ DRAGULJEV

gospe Thirs dosegla lepo vsoto 11 milijonov 374.500 frankov.

LASKAVA KRITIKA JUGOSL. PESNIKA BEGOVIĆA.

Znani hrvaški pesnik in dramatik Milan Begovič, ki dobro pozna in se vneto zanima za ital. leteraturo, katero opisuje potom časopisov in potom raznih predavanj, je v zadnjem času prevedel delo pisatelja Puccini-ja »Duševnost novih generacij« in ga objavil v »Obzoru«, kjer podaja hrvaškemu občinstvu kritiko modernega ital. pisatelja.

Pesniku Begoviču želimo obilo uspeha v svojem prekoristnem kulturnem delovanju.

PRAZNIK BERSAGLIERJEV.

Po celem našem kraljestvu se je dne 18. t. m. vršila proslava 88. obletnice usta nove oddelkov bersaglierov, najlepših in najhrabrejših vojakov Italije.

Z dežele

IZ ČERNIČ.

PO TOČI POVODENJ.

V minuli petek zjutraj po strašnem nočnem nalivu je Vipava s svojimi pritoki tako narasla, da je poplavila nizkostoječe kraje, kjer je napravila ogromno škodo na senožetih in njivah černiškega in batujskega polja. Pomandrala je seno in rastline na njivah. Škoda se ceni na 6000 L. Gosp. komisar Lipovž s pomočjo gospodov, ki so res naklonjeni našemu ljudstvu, je ukrenil vse potrebno, da bi se prišlo vsaj do delne odškodnine.

ISKRENOST »ITALIJANSKIH JUGOSLOVANOV«.

Skoraj dnevno čitamo v jugoslovenskih časopisih Italije o krivicah, ki se gode liparjem. Kličejo za pričo vsemogoče razprave in domišljije raznih v Jugoslaviji živečih politikov, publicistov itd. Da pri tem vedno bolj razgalijo svoje iredentično čustvo, se niti ne zavedajo.

Cele članke posvečajo bratstvu med narodi, obenem pa napovedujejo boj vsem, kateri ne dopisujejo v samo slovenskem jeziku s našimi italijanskimi brati. Vem, da jim niti v glavo ne pade. da bi zahtevali dopisovati v Francijo slovensko. Zakaj ta razlika, ali bolje rečeno sovraštvo? Gospodje morajo gotovo polagati račune pri iredentističnemu fondu in v strahu, da jim ne uide kaka para so zmožni, sicer na fini način, rovariti proti vladi, kar je postalo zadnji čas skoraj javno. Kličemo jim: Basta! Zadosti dolgo ste netili ogenj ali ni se vžgal. Gospode le oprašamo, kam bi bila vaša pot, da bi bilo vzplamtelo: ali v bojne vrste žrtvovati svoje življenje, ali s polnimi žepi v varno zavetje in naravno v bližino kake armadne blagajne?

Oj za denar so gospodje vedno na razpolago, da se s svojimi govori in pisanjem žrtvujejo domovini na altar.

800 let trpi naš narod za obstanek. vzdihujejo ob vsaki priliki in kdo je kriv?

Voditelji - narodni mučeniki s polnimi žepi! Koliko gradiva je iz koroškega plebiscita. Ubogo ljudstvo, kako nasedaš tem laži-prerokom! Koliko polnih žepov! Teh misli so bili tudi v tukajšnji politiki, da bodo polnili žepe na škodo ljudstva. Pa glej spaka! Slovenski fašisti so jim preprečili pot. Vse zavohajo in prinesejo na dan. Zato pa vedno pobožne želje po samoupravi dežele, nekake republike »Lipe«. Kaki sanjači!

Samo nekaj se še nočejo zavedati, namreč to, da so italij. državljani s krvjo in mesom, po vseh božjih in svetnih zakonih, s čemer bi morali biti odvezani vseh dolžnosti napram Koroščevi-Radičevi politiki v Jugoslaviji. Kdor misli drugače, je izdajica naše velike Italije.

RAZMOTRIVANJE O SOLI.

Članek pod gornjim naslovom smo prejeli z dežele in vsled njegove dobre logike ga v celoti priobčujemo:

Zakaj je bil uveden italijanski pouk v slovenske ljudske šole? Vzrok ni ta, da nas hoče vlada raznaroditi in nam vzeti naš materni jezik, kakor pišejo in trdijo venomer napol likvidirani »narodni« voditelji! Vzrok je le ta, ker je vlada sprevidela, da večina slovenskih šol ne odgovarja svojemu namenu v okvirju državnih interesov, t. j. da se tam ne vzgajajo otroci v dobre in zveste državljane, ki naj nesebično ljubijo in spoštujejo nadvse svojo domovino, ki naj spoznajo italijanski narod, njegove vrline, njega visoko kulturo, in ne samo njega nedostatke v najslabši luči, kakor pridno in s strastjo hitijo poučevat ljudstvo takozvani »slovenski prvaki«. Nekatere naše učne moči so po svoji krivdi izgubile pri italijanskem narodu vse zaupanje, katere bodo nadomeščene z naraščajem, ki bo vzgojen v italijanski mentaliteti.

Torej krivica, ki se je zgodila naši šoli, se ima v celoti pripisati na račun docela zgrešeni dosedanji slovenski politiki in njenim doslednim politikantom, kajti ti voditelji so delali tako, kot da bi bili vsi Slovenci v Italij. največji bojaželni preobjestneži, ki živijo v največjem razkošju kakor da ne bi imeli od nobenega najmanejše potrebe. Ker pa ni res to, so voditelji naravnost odirali ubogo ljudstvo, ker so ga zavajali od dne do dne večja gorja. In jako spretno so znali to izvajati. Na zelo umeten način so izzvali udarec na udarec, ki so pa vselej ostali le na ljudski koži,

Upamo in prepričani smo pa, da se bode dalo še marsikaj popraviti, ako se bo naše ljudstvo od kraja še pravočasno zavedlo svojih dosedanjih političnih napak, t. j. da ne bo tjavendan drlo za krivimi proroki, kateri so ga v petih letih s svojo protidržavno politiko porivali na Golgoto. Torej le od tebe, ljudstvo, je v resnici odvisna tvoja bodočnost, ki zamore biti boljša ali pa slabša. Hočeš-li slabšo, sledi dosedanjim političnim mešetarjem in izdajalcem naše Domovine! Hočeš pa li boljšo, okleni se brez pogojno državne stranke! Kajti v vsakem slučaju se hoče italijanski narod, prej ko bi nam dovolil katerokoli koncesijo, dodobra prepričati o naši dejanski lojalnosti.

Če pretehamo prejšnje razmotrivanje, bomo jasno sprevideli, kdo je izdajalec svoje Domovine in svojega rodu in kdo je niju rešitelj; kdo ljubi svojo Domovino in svoj rod in kdo jima škoduje.

Premislite, rojaki dobro te besede! In sprevideli bodete komu je na srcu korist naših ljudi; kdo hoče gospodarsko in kulturno smrt Slov. v Jul. Benečiji in kdo hrepeni po zboljšanju. Otresite se vseh fanatičnih predsodkov ter trezno presodite naš položaj in nato nastopite politično pot, katera nas vodi do ozdravitve vseh naših krvavečih ran.

Besednjak v Parlamentu.

Zanimiv je članek nekega tržaškega lista, ki opisuje poslanca Besednjaka. kojemu je rimski parlament dal toliko vtisov, da so imeli zagrebški in ljubljanski časnikarji delo in punili njihove liste z raznimi članki, odposlani od krelikalnega poslanca iz kavarne Aragno v Rimu med časom, ko se je vršil pogreb Štrancerja.

Čudno se zdi g. doktorju Besednjaku to, da so mu dali prostor v parlamentu na levici, da so njega, nasprotnika komunizma posadili med komuniste, socjaliste in republikance. Čudež za doktorja! Nič ne — le potolažite se doktore in ne zamerite če ste kot opozicijonalec sedel med opozicijonalci. Drugič dobite prostor na desnici ali pa na veternici.

Glavno je pač to. Tri osebe so na Novopečenega najbolj vplivale in sicer: Giolitti, Labriola in Amendola. Izmed teh treh pa gre poslancu kot prvi v želodec majestetična figura bivšega ministra Amendola. Dopade se mu ravno zato, ker izmed vseh poslancev sliči Amendola, kot pravi Besednjak, po postavi in po potezah nekemu rimskemu cesarju. Oh ne smešite se doktore! Za božjo volju ne smešite se saj Ivan Amendola ne sliči najmanj kateremu rimskemu cesarju. Pustite to iz glave, ker s tem poveste, da niste nikdar po osebi poznal nobenega rimskega cesarja. Mi svetujemo, kakor sam list pravi, naj pusti Besednjak pri miru rimske cesarje, ker oni so pri delu in nimajo časa razgovarjati se z gotovimi poslanci.

Domače vesti

ROMANJE ČASNIKARJEV V GORICO.

Dne 16. t. m. je imela goriška sekcija časnikarjev Julijske Benečije v svojem sedežu (v gornjih prostorih kavarne Adriatico) izredno sejo, na kateri se je razpravljalo o pripravah za dan slovesnosti romanja po naši deželi časnikarjev iz cele Italije, ki se ima, glasom določitve vršiti dne 20. in 21. prih. septembra. V to svrho so se na tej seji izvolili razni odbori, ki imajo nalogo pripraviti do določenega dne vse potrebno, da se kolegi iz celega kraljestva dostojno sprejmejo, tako da bodo odnesli iz naše solnčne Gorice najboljši vtis.

Predsednik Cunte je na seji obrazložil do sedaj izvršeno delo, na kar je tajnik de Gresic podal izčrpno poročilo glede pravil izvrševalnega odbora. Prešlo se je do izvolitve raznih odborov, v katere so bili zvoljeni tovariši gg. Cunte, Graziani, De Gresic, Casasola, Rossi, Baggiani, Furlani in Pocarini. Razpravljalo se je tudi o položitvi računov o zadnjem dobro uspelem časnikarskem koncertu v Gorici.

NAŠA DELEGACIJA NA

konferenci dela v Genevi je bila določena po minstrskem predsedniku Mussoliniju sporazumno z ministrom za javna dela v zelo obilnem številu. Gotovo, da so te konference mnogo večje važnosti, kakor bi jih ocenjevalo točasno javno mnenje, kajti na teh konferencah se imajo začrtati povsem moderne smernice mednarodne delovne sile, nje dolžnosti in nje pravice, t. j. ublaženje dosedanjega mizernega delavskega položaja, četudi se marsikateremu skeptiku komunističnega kalibra še do dandanes zdi vse to utopija. Toda delavstvo ne sme nikakor pozabiti, da je bila ravno naša sedanja vlada prva, ki je določila 8 urno dnevno delo za vsakega delavca!

GALJARDET SOŠKI LEGIJI

Narodne milice bodo goriške dame podarile v prih. nedeljo, dne 20. t. m. v Gorici, kamor so povabljene vse oblasti iz mesta kakor tudi vsa županstva z dežele.

DOL-OTLICA LEPI ALPSKI SVET

bo letos črez počitnice gostoval 60 bolehavih otrok, ki jih pošlje tja gor goriški šolski patronat. To dejstvo je vse hvale vredno, če pomislimo, da imamo v mestu toliko bolehavih šolskih otrok, ki hirajo še izza časa vojne dobe.

Že pred letom smo opisali naravne krasote Dol-Otlice, s kakršnimi se ne more ponašati skoro noben drug kraj v Jul. Benečiji. Otročičem pa želimo najboljšega okrepčila v tem rajskolepem in zdravem alpskem kraju med visokimi petdesetletnimi smrekami.

VOJNI POHABLJENCI PRIDEJO V GORICO.

Dne 29. t. m. pridejo naši vojni pohabljenci v Gorico. Med njimi bo tudi naš največji vojni pohabljenec On. Delcroix, ki bo govoril na javnem prostoru.

ZA BOŽJEPOTNIKE NA SV. GORO.

Marsikateri božjepotnik, ki gre na Sv. Goro počastit našo Kraljico, s strahom in skrbjo povprašuje med potjo, ako se bo mogel izpovedati na Sv. Gori, ker »Goriška Straža« in »Edinost« sta venomer pisarila, češ da so spravili vse slovenske menihe s te božje poti.

Tem potom v tolažbo vsem romarjem naznanjamo, da na Sv. Gori se lahko vsak Slovenec v slovenskem jeziku izpove.

V BUKOVICI

je 16-letna Zora Pavšič brala črešnje. Veja, na kateri je sedela, se ji je odčesnila in nesrečnica je telebnila od veje do veje na tla. Poškodovala se je močno na telesu; posebno pa kolena si je močno razbila.

KRONIKA.

NENADNA SMRT STARE UČITELJICE. TRUPLO SO MAČKE OGRIZLE.

V Trstu v ulici Garibaldi je stanovala sama v svojem skromnem stanovanju vpokojena učiteljica Zoratti. Videli so jo zarana vsako jutro iti iz stanovanja po opravkih; pretekli teden pa je ni bilo videti iz stanovanja; a v stanovanju pa se je glasilo zoprno mijavkanje mačk. Ker so mislili, da se je zgodila kaka nesreča, so sosedje vdrli v stanovanje in našli mrtvo starko na postelji vso ogrizeno po obrazu od lačnih mačk. Umrla je za kapjo, ker je imela srčno napako.

SOVODNJE.

Navadni neznani uzmoviči so s ponarejenimi ključi vdrli v hišo železničarja Zorzut Alojzija, takoj potem ko je odšel v službo na železniško progo. Odnesli so mu zlato verižico, rjuhe in dr. v skupni vrdnosti skoro 2000 L, kar je naznanil kr. karabinerjem.

LOKVE PRI ČEPOVANU.

Igraje se bratca dvoletni Franc in desetletni Ivan Kolenc sta rabila tudi kuhinjski nož. Nesreča je hotela, da ko je Ivan zamahnil z nožem na čok, je Franc v istem hipu pomolil levo roko. S presečenim kazalcem in sredincem so prepeljali malega Franca v goriško bolnišnico.

MOŽ UBIJE ŽENO IN SAMEGA SEBE.

V Elušiču v Jugoslaviji se je te dni zgodila strašna družinska tragedija. V družini Erdeszy ni vladala družinska sloga; bil je večni prepir. V zadnjih dneh sosedje te družine niso videli nobenega člana te družine na spregled; zato so šli pogledat v njih hišo. Nudil se jim je grozen prizor. Našli so namreč moža in ženo mrtva na tleh v mlaki lastne krvi. V nekem kotu pa so našli malo njiju hčer od strahu in lakoti na pol mrtvo. Mož je namreč v jezi ubil ženo in samega sebe z revolverjem, katerega so našli ob njegovem truplu.

NESREČA V SAGRADU IN OPATJEM SELU.

Delavec Jerolin Canciani star 54 let iz Pavoletta p. Vidmu se je težko ranil, ker je zadel pri delu ob patrono gelatine. Kmalu po nesreči je v bližnji hiši vsled ran izdihnil.

V Opatjemselu je Angel Devetak zadel ob mino, ki je eksplodirala in ga težko ranila. V zelo nevarnem stanju so ga prepeljali v goriško bolnišnico.

PRED CERKVIJO UBIL NOVOPOROČENKO - SVOJO OBOŽEVANKO

Poročajo iz Zagreba: V Bački je neki mladenič po imenu Josip Repé ljubil znanko Julijo Obrodika, katera pa ni marala zanj. Poročila se je te dni z drugim. A mladenič se je hotel maščevati za odbito ponudbo ljubezni in je čakal pred cerkvijo, ko so šli od poroke. Ustrelil je na nevesto, ki se je takoj zgrudila mrtva pred cerkvijo, zraven nje pa je bil ranjen tudi ženin. Ubijalca so zaprli.

MEDNARODNA DRUŽBA TATOV NA DUNAJU.

Z Dunaja poročajo, da v zadnjih časih se vedno bolj pogostoma množijo vlomi v trgovine, posebno pa v skladišča juvelirjev in urarjev. Vlomi so se izvrševali vsi po enem načrtu in načinu. Iz tega se da sklepati, da so bili »pošteni« delavci vedno eno in isti, ali pa vsaj člani ene tvrdke.

Plodonosno delovanje teh zlikovcev se je vršilo takole:

Prišlo je v trgovino urarja troje tujcev, gospa z dvema elegantno oblečenima gospodoma kupovat dragocenosti. Med živahnim pogajanjem je eden izmed elegantnih gospodov pregledoval blago in seveda ga stavil na varno v svojo bisago. Končno so vsi trije zapustili trgovino, ne da bi kaj kupili. Niso se namreč mogli pogoditi. Urar pa je črez nekaj časa ugotovil, da so se gospodje med seboj pogodili in vzeli najboljše blago brez njegove vednosti.

A ta njih »kšeft« je končal žalostno, ker je bil predolgo časa nevaren javnemu imetju. Zato je policija gospode te »lepe« mednarodne družbe v Badnu pri Dunaju prijela in jih povabila v varno zavetišče. Člani te družbe so bile tudi visoke osebnosti iz raznih držav.

NACIJONALISTIČNI ATENTAT V WESTFALIJI.

Poročajo iz Westfalije z dne 12. t. m., da je Nacijonalistična organizacija v Westfaliji (Westfallienbund) potom svojih pristašev izvršila atentat nad osebo policijskega nadzornika Munchyja. Šel je namreč ob železnici, ki pelje v Dortmund, kar ga napade pet neznancev, ga zvežejo na železniški tir, da bi ga vlak povozil ter odidejo. A inšpektor je s strašno muko zrahljal vezi ter se postavil med tračnici telo, da je vlak porezal žice, s katerimi je bil zvezan, a njega ni dotaknil. Blizu mesta napada, kjer so drugo jutro našli delavci nezavestnega Munchyja, je našlo policijsko oblastvo dokument s podpisom Westfalske nacion. organizacije.

Vzrok temu napadu na inšpektorja je iskati v njegovem delovanju proti rečeni organizaciji.

NEMŠKO-AVSTRIJSKI KANCLER NAPADEN PRED KRATKIM.

Ko je kancelar Seipel hotel ob svojem povratku na Dunaj stopiti iz vlaka, mu je skočil nasproti neki potnik ter ustrelil proti njemu z revolverjem. Krogla je Seipla ranila v pljuča; rana je težka. Mons. Seipel ni zgubil zavesti. Bil je prenešen v bolnišnico. Atentator, ki je bil takoj aretiran, se je skušal usmrtiti in se je težko ranil. Noče povedati svojega imena in niti vzrokov, ki so ga gnali, da je izvršil atentat.

Zdravniki so se po prvi preiskavi izrekli zadovoljivo o splošnem stanju Seipla. Predsednik republike, ministri, generalni komisar Zimmermann in več drugih osebnosti se je podalo k postelji kancelarjevi.

Druge podrobnosti o atentatu.

Atentat na Seipla je bil izvršen ob 19.10, ko se je kancelar povrnil iz Neudorfa, kjer je prisostvoval blagoslovljenju cerkvenega zvona. Atentat je izvršil 29-letni delavec Karel Javorek iz Pottendorfa pri Dunaju.

Atentator se je peljal kancelarju naproti do Dunajskega Novega mesta. Komaj je vlak prispel na Dunaj, se je Javorek podvizal, da je prišel med prvimi do izhoda ter ustrelil proti koncelarju, ko je ta hotel stopiti v svoj avtomobil. Kroglja iz revolverja je ranila kancelarja v desna pljuča. Ljudska množica se je tedaj vrgla na atentatorja ter ga hotela linčati, ampak Javorek je že ustrelil proti sebi in se težko ranil.

Zdravniki niso dosedaj še mogli najti krogle v telesu kancelarjevem. — Atentatorjevo stanje ni tako težko; akoravno se na splošno sodi, da so ga gnale k temu činu politične strasti, manjkajo do sedaj konkretni dokazi za to. Širi se glas, da je policija našla pri atentatorju pismo, kjer se opravičuje za svoj čin ter izraža obžalovanje radi svoje žene in otrok.

Radi svojega težkega stanja ne more Javorek odgovarjati na vprašanja preiskovalnega sodnika.

BOLEZEN RAKA (KANKRA) SE OZDRAVI;

tako zagotavljajo ameriški časopisi. Te dni smo čitali dolg članek v »Edinosti« o »copranju« za dež in točo, kar pa so poznali že naši pradedje, ko so govorili o črnošolcih, čarovnikih, čarovnicah itd. Da najmanjši del gradiva, ki prihaja črez Atlantsko lužo iz Amerike, ni resničen o tem smo bili že kedaj prepričani; in ravno spričo tega nočemo preveč kvariti časa in karte s takimi senzacijonalnimi novicami, ki končno nimajo drugega namena kot kvariti dober tek inteligentnejšim čitateljem, dočim pa v drugih ustvarjajo srednjeveško babjeverstvo, ki je v ostrem nasprotstvu z modernimi vzgojevalnimi metodami. Torej ti časopisi pripovedujejo, da v Ameriki so iznašli sredstvo za popolno ozdravljenje raka s posebnim sirom, ki ima nalogo umoriti bakcile te bolezni. Zraven tega zatrjujejo, da v mnogih poskusih se je tako zdravljenje docela posrečilo. Mi pravimo, da ni izključno tako zdravljenje; toda dokler nam prihaja iz Amerike, nam je težko verjeti.

Gospodarstvo

VLADNE PODPORE

za poškodbe po lanski povodnji na cestnih in vodnih napravah se bodo še nadalje podeljevale v izmeri od 50—75%. Vse tozadevne prošnje pa morajo biti na pristojnih mestih predložene do 30. t. m. dočim je ministrstvo za javna dela v zadnjem času podaljšalo rok za predložitev vseh potrebnih dokumentov k prošnjam.

ITALO - JUGOSLOVANSKA TRGOVINA.

Sestanek predstavnikov ital. in jugoslov. trgovinskih zbornic, se je prvič izvršil dne 14. t. m. v Padovi. Na tem sestanku se je predvsem razpravljalo o trgovsko bančnih odnošajih med obema državama, na kar se je prešlo na podrobni pogovor trgvinskih odnošajev.

Predstavniki zbornic so odposlali poklonitvene brzojavke italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju ter jugoslovanskemu Pašiču.

PRISTOJBINA ZA PODELITEV DRŽAVLJANSTVA.

»Gazzetta ufficiale« priobčuje sledeči odlok: Dovoljen je zadnji neodložljiv rok 60 dni potem ko ta odlok stopi v veljavo, za plačilo vladne koncesije vsem tistim, ki pred razglasitvijo pravil ki jih vsebuje okrožnica 13. 10. 1922 št. 13785-10-B-3 predsedništva min. sveta, je bilo podeljeno italijansko državljanstvo v zmislu čl. 8. k. od. 30. 12. 1920 št. 1890 in čl. 2 k. od. 29. 1. 1922 št. 43 in ki niso še spolnili svoje dolžnosti.

Če po preteku tega roka se ni izvršilo plačilo predpisane pristojbine, koncesijska izvršitev, izgubi vsako pravno veljavo

Nič se ne prenovi z ozirom na obstoječe ukrepe, kar se tiče obveze predpisane prisege. Ta odlok stopi v veljavo z dnem razglasitve v uradnem listu Gazzetta ufficiale.«

ŽELEZNIŠKI PROBLEM NA GORIŠKEM.

Goriški industrijski zastopniki so na svojem zadnjem sestanku sklenili in odposlali na min. javnih del resolucijo, s katero pozivajo vlado, da bi čimprej pričela z gradnjo železnice od Sv. Lucije na Kobarid-Bovec-Trbiž, kakor tudi z gradnjo železnice iz Ajdovščine do Logatca. Po tej poslednji naj bi se priredil ekspresni vlak iz Mestre v Ljubljano, kar bi mnogo olajšalo vožnjo potnikov iz cele Italije, ki se podajajo v vzhodne države.

Za izpolnitev goriških železnic bi bilo neobhodno potrebno zgraditi železnico iz Gorice v Cervignan. Obenem pa so protestirali, da bi se dala prednost graditvi železnic iz Sagrada v Krmin. Nadalje je potrebno pospešiti trgovinsko pogobo med našo državo, Nemško Avstrijo in Čehoslovaško, kar bi zelo pospešilo promet Gorice. Na vsak način upamo, da bo vlada upoštevala upravičene želje našega mesta.

IZ SEŽANE.

Dne 12.-6, t. l. je bilo prignanih na trg v Sežano 1010 glav živine, in sicer: 391 glav gov. živine, 305 konj in 314 prašičev. Kupčija na splošno je bila srednje dobra. Kupčija s konji prav dobra. Na trgu se je prodajalo tudi manifakturno blago, čevlji, usnje, železnina, kose in brusače (osle), kakor tudi druga raznovrstna lesena posoda.

Prihodnji tržni dan bo 23. junija t. l.

ZNIŽANJE CARINE IZVOZA IZ JUGOSLAVIJE.

Ministerski svet v Beogradu je v svoji seji z dne 6. t. m. odobril naredbo, glasom katere se zniža carina izvoznega blaga kakor sledi: Pšenica, rž od 30 na 20 dinarjev (D); turščica, ječmen od 20 na 10 D.; oves od 10 na 5 D.; fižol od 50 na 5 D.; seno od 5 na 2 D.; konji na 3 leta stari od 400 na 200 D.; konji do 3 let od 200 na 100 D.; govedo živo od 120 na 40 D.; živna zaklana z odrto kožo prosta carine; živina zaklana z odrto kožo od 120 na 40 D.; prašiči nad 70 klg. težki od glave (ali kvintala to odvisi od izvozitelja) od 300 na 200 D.; prešiči zaklani od 150 na 100 D.; meso sveže ali osušeno od 80 na 50 D.; mast od 300 D. na nič carine; meso vdelano (salami- klobase itd.) od 100 na nič carine; jajca od 300 na 100 D. od kvintala; kuretna živa od 150 na 100 D.; kuretina zaklana od 100 na 50 D.; ostanki volnenih cunj od 600 na 20 D.; premog od 1 D. na nič carne; hrastovi prečniki (švelerji) od 15 D. od kosa na več carine; ojnate snovi in semena od 300 na 100 D. od kv.; ostanki steklenine od 100 D. na nič; češplje sveže in suhe od 3 D. na nič; gres in šp. moka od 20 ozir. 25 na 8 D.; med od 100 D. na nič. Za vse druge predmet, izdelke in pridelke je carina neizpremenjena. Nova carina je stopila v veljavo z 10. junjem 1924.

Za izseljence

ITALIJANSKI PROFESIJONISTI, NE SILITE V SEVERNO AMERIKO!

Generalni komisarjat za izseljevanje nam poroča:

Italijanska trgovska zbornica s sedežem v New Jorku opazuje vedno večje število profesijonistov, ki se podaja v Združeni Države, da bi si tam našli službe v uradih. Ker pa niso vešči jezika in ne poznajo tamošnjih razmer, se dogaja, da ostajajo brezposelni in nimajo nikakih sredstev, da bi se vzdrževali. Mnogo je uradnikov, ki imajo državljansko pravico tam, diplomirani na tamošnjih visokih šolah, ki poznajo natančno tamošnje navade in razmere in vendar jim ni mogoče pririneti se do službe.

In kaj naj bo pa z našimi? Čaka jih gotovo in veliko razočaranje.

ZNIŽANJE VOZNIH CEN TUJIM DELAVCEM NA FRANCOSKIH ŽELEZNICAH.

Javi se, da je sklenilo francosko ministerstvo za delo na podlagi pogodb, sklenjenih z železniškimi avtoritetami, znižati vozne cene za 50% tujim delavcem obeh spolov, in sicer če ti imajo pozivnico za delo ali dopustnico. Izseljenci Italije morajo se podati edino preko Modane ali Ventimiglia če hočejo, da se jim znižajo za 50% vozni stroški. Na obmejnih kolodvorih dobijo dva zasebna lista, potom katerih dosežejo znižanje voznih cen. Dotična lista, ki sta veljavna za enkratno vožnjo bosta imela progresivno številko, ime in priimek delavca, ime podjetja (firme), pri kateri je delavec zaposlen in zraven tega imena kolodvorov (od koder je odpotoval in kamor bo prispel.)

ITALIJANSKI IZSELJENEC ŽRTEV V PARIZU.

Neki 20 letni zidar, po imenu Cattolini je pred par dnevi padel pri svojem delu v Parizu s 6. nadstropja na ulico ter ostal na mestu mrtev.

IZSELJEVANJE JAPONCEV V AMERIKO.

V zadnjem času je amerikanski senat odobril zakon, ki popolnoma prepoveduje Japoncem priseljevanje v Združene države. Posledic so že vidne.

Japonci bojkotirajo amerikanske izdelke na Japonskem. Nočejo imeti več amerikanskih filmov za kinematografe; nočejo več kupovati amerikanskega blaga; sploh Amerikanci in ameriško blago je v popolnem bojkotu. Dosti amerikanskih trgovcev in njih zastopnikov na Japonskem zapušča Japonsko. Bati bi se bilo najhujšega, a Japonska je sedaj zelo šibka, ker jo je skoro popolnoma potrl zadnji katastrofalni potres.

SPLOŠNA DOLOČILA ZA IZSELJENCE, KI SE HOČEJO IZSELITI V ARGENTINIJO!

Potni listi. Vsi potniki obojega spola morajo predložiti potni list za prekomorsko državo, v katero so namenjeni

odpotovati, konzulu iste države v potrditev.

Potniki, ki ne prebivajo v svoji deželi, lahko dajo napraviti predpisani vizum pri tistem konzulatu, ki je najbližji njihovemu bivališču ali pa pri generalnemu konzulatu v Genovi. Za dosego konzularnega vizuma je treba predložiti sledeče dokumente, opremljene s fotografijo za vsako osebo čez 6 let staro:

a) potni list za inozemstvo opremljen s fotografijo vsake osebe, ki je v vpisana, datum potnega lista ne sme prekoračiti 1 leto, odkar je bil izdan.

b) kazenski list (negativen);

c) potrdilo župana, da potnik ni bil nikdar v katerisibodi obliki duševno bolan in da je sposoben za posel svojega poklica. Za zadnja dva dokumenta velja datum do 6 mesecev.

Interesirancem izda konzulat osebno izkaznico.

Konzularni vizum ima le 6 mesecev veljave od dneva izdanja. Pristojbina vizuma znaša 3 pesetas, kar znaša okoli 60 it. lir.

Vsled ukrepa argentinskega generalnega konzula, dokumente pod črko c) mora izdati oblast ravno istega okraja, v katerem je bil izdan potni list.

Ženske, ki same potujejo, morajo predložiti poleg potnega lista in dokumentov pod b) in c) tudi potrdilo župana ali pa vpoklicni list, vidimiran od italijanskega konzula, kateri dokaže, da imejiteljica potnega lista se odzove vabilu najbližjih sorodnikov v Ameriki.

Šestdesetletni izseljenci v Uraguay. — Kedar ne potujejo v družbi družinskih članov sposobnih za delo, morajo predložiti dovoljenje za vkrcanje, izdano od oblasti v Uruguaju. Telesno in duševno bolnim, se vkrcanje ne dovoli. Vidimacijo dokumentov preskrbi generalni konzulat v Genovi ali katerisibodi drugi Uruguajski konzulat.

ČASTIKRAJA
IN »GORIŠKA STRAŽA«.

Svoječasno smo v »Novi Dobi« omenili, kako »tenkovestni« v častikraji so ravno »Stražarji«, posebno pa z ozirom na dopis iz Šturij ob priliki pogreba pokojnega Štrancarja. Tu se jasno zrcali, kakšni politični špekulanti so, kakor pač vsi opozicijonalci naše vlade. Na vsak način so hoteli to nesrečo spraviti v zvezo s fašistovsko vlado in njenimi političnimi zastopniki. V svrho tega so tudi mrtveca nalašč s spekulativnim namenom v rakvi fotografirali ter pozneje v parlamentu njegovo fotografijo, ko jih vendar ni po ničemer drugem vprašal, kot da ga pustijo na miru, kazali kakor ambulantni komedijantarji.

To pa jim nikakor ni bilo dovolj. Prizadevali so si na vso moč, da bi spravili z ozirom na to v zagato in odgovornost našega gosp. župana iz Šturij, ki se je vselej in povsod izkazal za možaka na svojem mestu, kakršnih pač jako malo štejemo med Slovenci v Italiji.

Ker pa gosp. župan Budihna ima čisto vest in spričo tega odkrito in junaško srce, je dal priobčiti v slavni »Goriški Straži« sledeče

Poslano *)

Dopisnika članka »Še mrtvemu branijo domu« v listu »Goriška Straža« z dne 26. 5. 1924 imenujem podpisani javno kot nesramnega lažnika ter nizkotno podlega obrekovalca. Ako čuti le nekoliko časti, naj me kliče pred sodišče. Pišem se:

Josip Budihna
župan v Šturijah 122.

Na take možakarje pač nekaj damo, ki se ne boje podpisati svojega dela, ne pa nizkotno podle in v senco zavite šušmarje, ki pošiljajo v svet svoje strupene puščice z grdim namenom. Tako odkritega in celega možakarja bi spoštovali, četudi bi bil v našem nasprotnem taborju, kakor so hoteli to napraviti še pred kratkim naši politični špekulanti, ki so pa čutili ravno ob tej priliki najhujši strup sramote okrog svojih ušes; popolnoma prav za take ljudi, ki se redijo le iz laži potvarjanj in krvavih žuljev našega ljudstva izkovanih kapitalov. Dobro tudi vemo, kam je meril oni Stražin dopis o neki gospej iz Šturij. O tem enkrat prihodnjič.

Uredništvo odgovarja le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Za izseljence ki hočejo odpotovati takoj!

Vsi oni, ki so že lansko leto vložili dokumente za izselitev na Francosko, oziroma v Belgijo, se tem potom ponovno vabijo, da nemudoma dostavijo v našem izseljeniškem uradu nov »Nulla osta«, ker imamo mnogo kontraktov za rudokope in navadne delavce. Odpotovanje bo v najkrajšem času, mogoče že v teku tek. meseca.

Tiska »Narodna tiskarna«
Izdaja konsorcij »Nobe Dobe«
Odgovorni urednik: Jožef Sokol

Anonimno Zadružniško Društvo Delovnega Sindikata Mense
I. Zadružniški Restavrant. **Gorica - Piazza Vittoria štev. 16**
Telefon štev. 260
Popolnoma na novo prenovljen lokal — Zgornje dvorane za večerne zabave. — Posebno shajališče odličnih oseb iz mesta in dežele
Ob četrtkih in sobotah ob 20.30 uri večerni koncerti.
Prvovrstna kuhinja! **Izborna domača vina!**
Jedila in pijače absolutno po konkurenčnih cenah! Poskusite! Se boste prepričali!

Restavrant - Albergo Friuli
na južni postaji — GORICA
CENE KONKURENČNE — PRISTNA DOMAČA VINA
:—: IZVRSTNA KUHINJA — SPALNE SOBE :—:
ZBIRALIŠČE IZSELJENCEV PRED ODHODOM!
Kadar dospeš s tramvajem na južno postajo, zazgledaš na desni na vzvišenem kraju stoječi Restavrant-Albergo Friuli.
Lastnik: **BOZZARO.**

Velika trgovina z jestvinami in kolonijalnim blagom, vina in likerjev.
Na drobno! **Na debelo!**
Telefon. št. 6.
JOSIP GALLEUSIG
v Št. Petru pri Gorici v lastni hiši.
Zaloga moke, otrobi, žita itd. Velika izbira na novo došlih najboljše vrste umetnih gnojil, kakor tudi vseh potrebščin za vinogradnike.
Cene vsega blaga brez konkurence!
Vsak naj se osebno prepriča v moji trgovini!

Hranilnica v Vidmu (Cassa di Risparmio di Udine).
Zavod je bil ustanovljen leta 1876.
Hranilnično premoženje znaša **8.699,838.88 L.** Zavod je do 31. decembra 1923 izdal v dobrodelne namene **3,284,263.22** L.
Garancijske vloge znašajo **109.402,611.84 L.**
Podružnica v Gorici.
Začasni sedež ima na Corso Vitt. Emanuele III. št. 19 v pritličju (pod Hipotečnim zavodom).
OPERACIJE:
Male hranilne vloge (kmetov, delavcev, služabnikov, ljudskošolskih učiteljev itd.) obrestuje po **4 %**.
Hranilne vloge: prinašalcu knjižice ali na ime ter potom tekočega računa s čekom obrestuje po **3 %** **Posojila:** na vknjižbo z amortizacijo (do 30 let) daje po **6%**.
Agrarna posojila: kmetom in agrarskim vdruženjem (na menice) po **5%** ter naslednjim katogorijam: 1. za obnovitev in obdelovanje zemljišča; 2. za nakup semen, gnojil, žvepla, vitrijola itd.; 3. za razdelanje zemljišča (vinogradov, sadovnjakov, murv itd.) za prenovljenje zemljišč (pašnikov v vinograde itd.); za izboljšanje zemljišč (pripravo za namakanje, osušenje itd.) (Posojila 1. kategorije se izvršujejo največ za eno leto; ona 2. kategorije za pet let; vsa ta posojila se dajajo na menice brez vknjižbe, ki se redno obnavljajo s pravočasnim naznanilom.)
Posojila z amortizacijo za gradnjo kmečkih poslopij: (agrarcem, četudi niso lastniki stavbišča) po **3%** v 25 letih izplačljiva.
Posojila proti vknjižbi vojnim oškodovancem: v zneskih za odbitek po ugotovitvi škode pri starih poslopijh (torej razlika med naznanjeno škodo in končnim izplačilom vojne škode); v zneskih, ki se jih utrpi za izboljšanje ali povečanje (dozidava) pri vzpostavljenih poslopjih. Za prvih pet let je posojilo brez vsakih obresti; za naslednjih 30 let se plačuje pa samo 3% obresti od izposojenega kapitala.
Navadna posojila: za zgradbo, popravo in dozidavo mestnih poslopij; za subvencijo male obrti in trgovine itd. po **6%** do **6½ %**.
Nakup beneških obligacij na vojno odškodnino po najvišjih dnevnih cenah.
Zgoraj označene obresti se razumejo čiste brez kakršnegakoli odbitka.